

DIHUNAMB!

Dastumaden miziek

Pen-skriagnour :

Loeiz HERRIEU

Renér :

Andréu MELLAG

Groeit
Aveit Breihiz
er Morbihan

Rabi
1905

Un Nivéren... Deu Vlanke

BUREU DIHUNAMB : 58, ru er Porh, én Orlant

(Dihuennet é admollein ha troein er peh e gavér é DIHUNAMB!)

DIHUNAMB !

DASTUMADEN MIZIEK

GROEIT

Aveit Breihiz er Morbihan

Prizieu :

UN NIVÉREN	Deu Vlack
ER BLÉAD } Eit Breih	4 real
ER BLÉAD } Eit Bro Frans	5 real
ER BLÉAD } Eit er vroieü aral	6 real

Er homenandeu e ia adrebi ketan dé er blé beta ketan de er blé arlerh hag e zeli bout péet érauk.

Kas en argant ha rah er goulenneu, eit hum gomenandeu pé eit en devout nivérenneu agen dastumaden, d'ANDRÉU MELLAG, 58, ruer Porh, én Oriant.

Kas el labourieü hag el libéieü e all er peb e lakér én dastumaden, de LOEIZ HERRIEU, er Gohér Penboret Kaudan (Morbihan).

Eit er péh e sel en embanneu, skritü d'en E. Matelin Moigno, mélestrour embanneu DIHUNAMB, 30 (bis), ru Dupuy-de-Lôme, én Oriant.

A pe iet dé brénein un dra benak én tiér-guerh embannet amen, laret perpet e hues guélet ou embann é *Dihunamb*.

BELZEÜ

D'er ré e fautou déhé guerhein DIHUNAMB. Ni e rei un hantér blank aveit ou fôén dré bep nivéren e huerheint.

Pédein e hramb guerherion DIHUNAMB pé hun mignoned en des plijet gété hum soursial a hun dastumaden de gas d'emb pep tri miz — d'er 1me a imbril, d'er 1me a hourhélén, d'er hetan a bénoak (pé gouil-Mikel ha d'er 1me a henvér — guerh DIHUNAMB goudé bout lakeit a kosté aveité er hart ag er huerh. Ni ou fed de gas d'emb ar un dro en nivérenneu e vehé choumet geté, én ur pakad sterdet mat, ur vanden arnehoñ hag ar er vanden ken liés tinbr a santim ma vou a nivérenneu ér pakad.

DIHUNAMB e gonzoü ag al livreü e vou kaset deü anché dchi, A pe ne vou kaset mmeit unan é vou embannet hemb kin.

111

En dornskrideu haset d'emb aveit bout mollet é DIHUNAMB ne veint ket dakoret d'er ré en dou ind kaset.

Dalbet pepet choñ ag en dra-men : DIHUNAMB nen dé ket dastumaden deü pé tri dén hemb kin mes hani ol er VREHIZ AG ER MORBIHAN. Nen dé ket aveit gouñ argand de hanen pé de hané e ma sañet, mes aveit sekour er VREHIZ de gerhet én hént mat ha de gas ou bro ar huellat. Rak sé pep guir Vreihad e zeli rein en dorn d'emb eit ma hellou en dastumaden-men gouñ vad; hag er guellan féson d'hé lakat d'hoñer vad e zou klaskéin deli lénerion ha drest pep tra komenanderion.

Pél é hoah Jehann doh é gazeg !...

Bout hun es bremen tost de bemzek kant komenandour (Réral n'ou des chet hoah péiet ou homenand eit er blé-men hag é omb e houlen ha biü pé marü int !) En dra-zé nen dé ket kalz a dra paraviz d'en nivéren gonz brehoneg é Bro Guened.

Guerhet e vé éleñ eüé, guir é, mes nen dé ket get ken nehed a lénerion é hellemb gohér kalz a vad.

Hoah é houlenamb sekour enta.

Peb unan a hur pemzek kant komenandour klaskét hemb kin un aral d'emb, ha nezé hur bou er péh hun es goullennet eit er blé-men : tri mil komenandour. Hui huél enta é ma hoah pé Jehann doh é gazeg !

Kement-sé ne vehé ket diés, ne grédamb ket atañ, pe vehé é kalon peb unan ur guir garanté é kevér é vro.

Mignoned d'emb en des kavet eit *Dihunamb* hantér hant komenandour ha dopeñ én ou farréz ; ur souéh e vehé ne hellehé ket er réral dastum alioel unan d'ou lod.

D'er labour enta, pautred ha merhed, bélan ha réral, ha diskoeit nen doh ket hoah marü !

Dihunamb e zou hou livr-hui, groeit get tud a hou pro. Ni e ra hun poén hag hun amzér aveit vad ha gloér Breih-Izél, diskoeit enta eüé, dré hou kred d'hun sekour, penaus e chervij d'un dra benak hur poén ha hur honzeu : ne glaskamb kin pé ér bed-men.

Loeiz Herrieu hag Andréu Mellag.

EIT ER SKOLIEU

Kleuet é bet lann galbadén ag er miz treménet. Bout e zou hoah trugéré Doué, Breihiz ha Breihadézed guirion hag e fal dehé ma vou goarnet d'er vugalé iéz karet hun tadeu. Eit inourein er skolieu e zisk de vugalé hur Bro lén ha skriu er brehoneg hag eue eit rein kalon d'er vugalé de zehel stertoh pé stert d'ou iéz, ind en des reit a galon er péh e hellent.

Digoret é enta er gevéréteh.

Er skolieu — skolieu pautred ha ré merhed — a Vro-Guénéed e zisk lén ha skriu er brehoneg d'er vugalé, pé er ré hum lakou bre-men d'er gobér é hellou kevérein.

Ni e bed enta rénerion ha rénerézed er skolieu-sé pé er ré en des karg arnehé de skriu d'emb a zivout er péh e hrant én ou skolieu aveit goarn er brehoneg.

Deu pé tri prim — llyreu ha limajeu — pé muoh mar arriu argand genemb, e vou reit de bep skel hag er vistr ind-memb e vou karget d'ou réin d'er ré a ou skolaerion en devou ind gouniet dré ou grad de ziskéin lén ha skriu hur iéz.

Er primeu-sé e vou reit ar un dro get er primeu aral.

Chetu amen rol en donézoneu ketan reit eit er skolieu a Vro-Guénéed :

En Damezél Natali De Volz, a Gibéren, 20 livr ; L. Herrieu hag A. Mellag, 20 livr a livreu ; *Dihunamb*, 10 livr a livreu ha limajeu kacr eit bout sternet ; ur mestr-skol, 8 r. ; ul léannéz beur, 10 bl. ; L.-M., a Bariz, 10 r.

Ali d'ul lénerion

Red é bet d'emb leskel a kosté er miz-men *Dihustalleu er Boulom Usant* : Kavet e veint ben er huéh ketan.

En arben ag en dihan-labour e zou én Oriant, *Dihunamb* e zou bet mollet un tammig devéhatoh er huéh-men. Raksé ni e bed hul lénerion d'hun didemallein.

Lihér Brehonek

Chetu amen en tachadeu brañan ag ur Lihér brehonek skriué get ur verh iouank, Breihadéz guirion, hag en des gouniet er hetan prim er blé treménet, é skriuadeg Kevredigeh Broadek Breih.

Mat e vehé m'en dehé ol en dud iouank a Vreih kement a garanté eit ou Bro é ma tisko kavouit er verh karantéus-men én hé lihér : nebetoh a verhed hag a bautred iouank é iché nezé marsé d'hum gol d'er hérien.

BREIH DE VIRUIKIN.

Annaig karet,

... Hui e houlen genein, hou konsortéz fidél perak é karan mé kement hur bro, hul langaj ha hur guskemanteu ? O Annaig, penaus chom hemb karein ur vro ker kaer, ur vro hag e zou gañnet éni kement a dud brudet : Sent, Santézed, tud a vrezél, skriuagne- rion ha réral hoah. Penaus chom hemb karein ur vro é hun hani : pradeuiér glas get goahieu é ridek drézé ; lanneuier ker braù get ou mantel groeit a vleu-lann ; kalvarieu ha tourfeu dantellet é er houifeu sklér e zougamb ; audeu get rehiér spontus ; tourieu- tan ligernus d'en noz ; koedeu tioél ha kloar léh m'en des kement a boén térenneu en héaul é tremen get en dél glas ha stank. Ol en treu-sé hag éleih a dreu aral e gavér ar un dro én hur Bro-ni. Pé bro aral en des kement a dreu kaer dastumet éni ?

Hag hur langaj ker braù, ker koh ma ne houliér ket a houdé pegethet amzér en er honzér ar en doar, penaus eue n'er harehen

mé ? Er brehoneg en des chervijet guéharal de dud hur bro ; er Sent en des ean konzet, biüet ou des eurus geton ha n'ou des chet bet dober a halleg eit monet de Varaouiz en Entru Doué. Er brehoneg e zou iéz er galon ; er iéz-sé hun es disket ar barlen hur mam. Er beden ketan hun es laret de Zoué, a pe n'hellemb ket hoah forh kaer distill, é brehoneg hun es hé laret. Ean e zou bet eùé langaj hun hoarieu ha hiniü hoah, deustou ma hes bet disket galleg d'emb, ni er honz dalhmat. Penaus é viüehé er Vreihiz hemb er Brehoneg ? Penaus tud omb-ni enta, pen dé guir é tilaus-kamb langaj hun tud én hur rauk, langaj hun tad ha hur mam, aveit kemér hani en dianvézerion ? Fallein e hra d'emb enta ma vou laret é omb tud hemb kalon ha hemb spered

... Hag hun guskemant, Annaig, penaus en devout er galon d'en dileskel ? Red é bout fol é guirioné. N'em béhé ket jamés kredet hou péhé kavet braüoh en tokeu e zoug en introñned a gér, eit er houifeu dantellet e lakamb de vragal d'er sulieu ha d'er goullieu bras. Braüoh int e laret d'ein rak mé mant rah haval en eil doh égilé ! Fari e hret a vras, mé hoérig keh, rak er péh e hra just erhoalh braüité hun guskemanteu-ni e zou en disparaj e zou étrézé a barréz de barréz.

A pe fal d'oh gobér un dornad boketeu braü, petra e hret hui ? Hui e gemér boketeu a bep sord, er muian a sordeu e gavet ha hui ou lak en eil étal égilé. A pe ne vehé nameit ur sord boketeu ne vehé ket ker braü hou tornad. Ama elsé é ma eùé eit er guskemanteu. Breih-Izél en des guskemanteu hemb par hanval doh boketeu... Ol en dianvézerion e chom bamet é huélet en treu kaer a hur bro, ha ni, tud er vro-zé, ni e chom digas dirakté ; mar a huéh memb ni hun bé hoant d'ou dispriz ha d'ou dilézel.

O Annaig keh, chonjet mat ér péh e laran d'oh ha ne cheleuet ket doh en asortemant tud fal, deit a véz-bro, hag e garehé hul lakat de gasat ol en treu kaer e zou én hur bro ha d'hum bout méh geté.

... Hou kér e hues hoant de guitat, e laret d'ein én hou lihér dévéhan, aveit monet de Bariz. Ha hui e gavehé er galon de guitat hou tud ? en ti léh ma oh gañnet ? hou penhér ? er parkeu labouret get hou tadeu ? er léhieu ma hues biüet hag e zou bet test de blijadurieü hou iouankiz ? Kuitat hous amied, er ré hou kar kement ! Dilézel braüité hur bro aveit paüéieu kér ! Nag ur folleh ! Chomet é Breih-Izél, mignonézig, sellet doh en treu kaer e zou

tro-ha-tro d'oh ha chonjet mat ne gaveet nep tu kement a vourap-ted, kement a leüiné èl én hur bro karet.

... Cheleuet mé, Annaig keh ; mar em haret chomet ér gér, chomet étalon. Ne fal ket d'ein hou kol, ha neoah n'hou héliein ket mé, ne guitein ket me melin aveit monet de gér. Penaus e hellehen mé kuitat er len em es trézet ker liés ém bagig ; kuitat en henteu em es treménet éné ker liés èl bamde ? Me hanaü rah en ivarheu don, er gué, er bodeu e zou éné hag ind eùé, me gred, em hanaü ; ou dilézel e vehé ur boén hemb par aveidonn.

Mal e vou d'ein achiü el lihér hir-mén, rak é ma en noz é tostast : en doen a ma ziig plouz e zou aleuret bremen get térenneu en heaul é monet de guh, aleuret èl paléz er rouanné. Ne gleuan mui kan en éné : oeit int de gousket péchanj é mesk en deliaü ; ne gleuan mui nameit er rañned é kannein ur mélodi souéhus.

Engorto on, Annaig, ma teet d'em guélet embér. Ni jei hoah hun diü de valé ar ribl el len ha ni e gleuou trouz er velin é valein hag er melinér é kannein é soñnen.

Me ziskou d'oh eùé treu ha ne houiet ket : er péh e zou paset ér vro-men, én amzér guéharal, hag eùé soñnenneu kaer em es lénet é *Dihunamb* el livrig-miz neüé-sé, groeit é brehoneg get skriüagne-rion hur bro... Me ziskoei d'oh er ioh doar ha mein e zou drest er Baudri hag e zou bet berniet hañni ne houé é pé amzér... Ni e huelou eùé er péh e chom a borh er Baudri : ur vangoér ihuél groñnet get deliaü ; hag a p'em bou devizet d'oh ol en treu-sé hag arlerh m'hou pou guélet ol en treu-sé, me gred Annaig karet, ne glaskeet ket mui troein kein d'en doar en des maget hou tud én hou rauk hag e vou eurus d'hou magein hui eùé d'hou tro...

Kenevo d'oh, Annaig a garanté, ne m'ankoéhet ket, mé en hani hou kar kement. Pedamb a galon aveit ma astennou Doué é zorn madelehus ar Vreih-Izél aveit ma tihunou a zevri hag eit ma chomou er Vreihiz perpet fidél d'ou Bro, d'ou iéz ha d'ou Doué.

D'oh a greiz kalon.

Melin er Baudri, 1905.

VEDIG EN ÉVEL.

SONNENNEU

SONNEN HÉLEN (1)

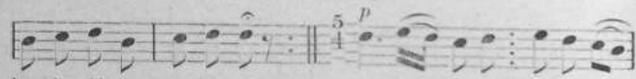
Allegretto. Mèt. ♩ = 104.

Er verh :

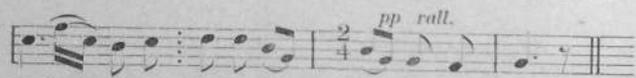

Mar fal d'oh hui men di - mé - ein, Ur

Er vam :

bou-lan-jér 'gon-zet ket d'ein Pe - rak en - ta, Hé-len,

Pe - rak en - ta me merh, Pe-rak en - ta?

Er verh :

Mar fal d'oh hui men diméein,
Ur boulanjér 'gonzet ket d'ein.

Er vam :

Perak enta, Hélen,
Perak enta, me merh,
Perak enta ?

Er verh :

Ur boulanjér e foet é doéz,
Me foethé mé just ken és !

Er vam :

Guir e laret, Hélen,
Guir e laret, me merh,
Guir e laret !

Mar fal d'oh hui men diméein,

Ag ur bosér 'gonzet ket d'ein ;
(Er vam : Perak enta. .) (2)

Ur bosér zou kri a galon ;
P'em hemérehé lèh ur lon ?

(Er vam : Guir e laret...) (2)

Mar fal d'oh hui men diméein,
Un tavnour 'gonzet ket d'ein ;

Un tavnour, get é ivaj,
Me lakehé ré de filaj.

Mar fal d'oh hui men diméein,
Ur menuzér 'gonzet ket d'ein ;

Er menuzér get é venuiér,
E gas safar é peb amzér.

(1) Er soñnen-men e zou tennet ag el livr : *Méodies bretonnes, recueillies par l'abbé Guillerme et Loëiz Herrieu*. 8 real er pèh, dré er post, é ti David, marhadour muzik é Kimpér.

(2) Sel guez er memes tra.

Mar fal d'oh hui men diméein, En toér ar en toenneu,
Ur masonér 'gonzet ket d'ein ; E riskl a dorein é vanpreu.

Ur masonér a gér de gér, Mar fal d'oh hui men diméein,
Vé 'foetein pri doh er vangoèr. A baur ur go 'gonzet ket d'ein ;

Mar fal d'oh hui men diméein, Mab er go du doh e vegin
Ag ur halué 'gonzet ket d'ein ; E zou ken donjerus a vin !

Get é vohal vras, er halué Mar fal d'oh hui men diméein,
Pen d'er ben és me feutehé. Ur melinér 'gonzet ket d'ein ;

Mar fal d'oh hui men diméein, Er melinér, a di de di,
Ur labourér 'gonzet ket d'ein ; E voéz ne hra nameit dikri !

Perpet ér park get labourér, Mar fal d'oh hui men diméein,
Aveit ur voéz poénius michér ! Ur guidér 'gonzet ket d'ein ;

Mar fal d'oh hui men diméein, Ur guidér, é peb amzér,
Ur hantonér 'gonzet ket d'ein ; E zou laer bras ha geuiatér.

Ur hantonér ar en henteu Mar fal d'oh hui men diméein,
A boèn ma houni é dam kreu ! Ag ur héré 'gonzet ket d'ein ;

Mar fal d'oh hui men diméein, Kement kéré e hanañet
Ur hemanér 'gonzet ket d'ein ; Pen d'er ben e zou maheignet !

Ur hemanér e zou lorbour, Mar fal d'oh hui men diméein,
Ha nen dé ket dén a inour. A vab er markiz konzet d'ein !

Mar fal d'oh hui men diméein, Mab er markiz en des argant,
Ag un toér 'gonzet ket d'ein ; Bout moéz dehon me zou koutant.

UN ÉRED

D'er merh, 24 a viz Imbrill, é ma éredet, en Oriant, hun mignon en E. Iann Lettri, médesinour ha kansort a Vrediah er Varhed a Vreih, get en Damezél F. Er Bozelleg.

Épad en overen éred e hes bet hoariet toñnieu brehoneh ag er ré kaeran.

El lihérieu-ped e oé groeit é brehoneg. Chetu un dra vat azé hag e hra inour d'er prièdeu neüé.

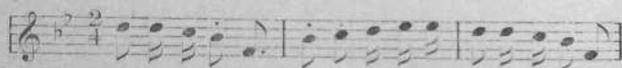
Breihiz de ziméein, héliet er skuir mat-sé.

Dihunamb e gas d'en E. ha d'en I. Lettri, é guellan gour-hemennu a leüiné hag a hir vuhé.

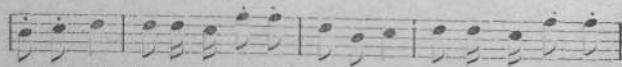
EIT KOROL

ME ZI

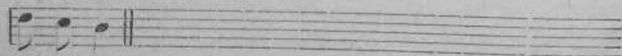
Eleih a hun mignoned, tuchentil béléan ha réral, en des goulennet genemb soñnenneu de gorol (pé de zansal) aveit ma veint kañnet é léh er soñnenneu gallek lous e zou bremen ker stank é mesk en dud iouank. Chetu unan amen, eit gobér en dro, hag e bel bout kañnet get en ol. Cherret é bet ar er mézeu ; lod a hul lénerion hé hanau marsé ; mes er ré n'hé hanauant ket en dou sur plijadur e korol geti.

M'es un ti ar ribl er Blañoeh lu-ra ! M'es un ti ar ribl

er Blañoeh M'es un ti ar ribl er Blañoeh Hag e zou to - et

gel kranpoeh !

M'es un ti ar ribl er Blañoeh lura !
(*tér g.*)

Hag e zou toet get kranpoeh !

Er mangoérieu'zou tro ha tro
E zou groeit get keulad leah-tro.

Hag er hibriad e zou silieu
Hag en trestier goédigenneu.

Léren en ti zou ioud silet,
Get fars é ma groeit en néled.

Er foinigel e zou papa (1)
Er cheminal e zou bara.

En nor e zou ur gatéuen,
Er glustreu tammieu amonen.

Hag, un dé ma oé deit nan d'ein,
M'es fondet me zi de zébrein !

Bremen p'em es débret me zi,
Chetu mé peur avel ur hi...

Dastumet get L. HERRIEU.

(1) Kaud guneh eit er vngalé

Dalhamb perpet doh korolleu hur-bro : ind e zou braù, ind e zou fur.

HUL LOÑNED

Énep d'er foèu

Eleih a dreu mat e zou bet disket d'oh amen, é miz merh diarben el loñned-korn foèuet. Me garehé d'em zro laret un dra benak d'oh arlerh er Barh Labourér.

De getan, devizamb spiz penaus é ta er foèu : Foèuein e hra ul lon pé get en aüel a ziabarh pe get ré a vouid.

1° Hui houér erhoalh, el lon-korn e lonk, e lonk hag e zastum é vagadur én é sah-bouid èl én ur sulér. Pe arriou er hreu, er peh en des péreit e zei endro de vout malet én é vég. Mar en des keméret glazadur tuémet, èl guim, luzern, melchon, dél kaul, irvin, héterav, é sah é foèu, hag a pe bouizet arnehon, hui er hav blod.

Aveit en ésat é ma rét nezé rein d'el lon er péh e zou laret d'oh rein dehou. Ne ret ket atau éter, petremant mar krevehé er vuoh, hé hig en devehé fal vlaz.

Mar kavet guel : groñnet ur vah hir get un tam lién, soubet ean én ivl ha frotet gargusen er vuoh aveit ma taulou aüel dré hé beg ha ma tifoèuou.

Groeit hoah, mar karet, èl-men : Pen dé gourvéet el lon dré er boén, ha ne hel ket mui bourjal, klasket mat en toul dihost, de laret é, én tu klei, er hreiz étre er horn-klun, er hestad hag el liüen-gein. Trohet er bléu ér léh-sé ; feutet mat aben er hrohen ha get ur vrochen hir pé un adoé beg moén trézet krohen el lon ha krohen er sah e zou stardet dohti get er foèu. Skoeit un taul kriü ar er vrochen eit me hei don én diabarh, tréz hou piz, hag aben kaer lakeit én toul-sé ur bluen krouiz (plu iar pé plu goé) pé ur skäuen tenau pé hoah ur blouzen ha pareit ne arsaüou en aüel a zonet ér méz.

É korv tri pé pear dé hou lon e vou deit de vad. Mar ne gavet ket brochen pé adoé ledan erhoalh keméret ur goutel fin, stréh ha luém mat, ha boutet hi én hé hed é korv el lon. Laket nezé ur hlun pé ur skäuen el m'em es laret d'oh.

Neoah, de me chonj mé, nen des nitra guél aveit en

dram-men : Lakeit un tasad pé deu ivl-pétrol (cheleuet mat, *ivl* ha pas *essans*) get kement aral a zeur. Mar a huéh é vou ret d'oh kavouit betag un hantér bouteillad, doh mé ma fal hou lon. Kéjet hou lezeu, dalhet beg hou lon digor, ha taulet en dram én é gorr get ur vouteill él men dé bet devizet d'oh amen. Epad en amzér-sé, frotet korv er vuoh, doh en tu klei, hag aben kaer, édan hou pizied, hui e houïou é ha en aüel er méz, hag el lon e vregasou. Fonabl bras é tei hou lon endro. Neoah, doh ur red, groeit hoah un huéh kement aral ; mes el liésan ne vou ket dohér.

Pe vou éseit d'el lon, baléet ean, dalhet ean de iun tri pé pear dé hã reit bouid dehon a nebedigeu.

2^{ed} Ur foëu aral é za diar ré a vagadur pé a vouid fal. Er memb fal vouid e zou kaus d'en deu glenüed. Er seud hum glem, e franka ou diühar eit parat a goéhel, Ou horv é léh bout blod e zou nezé kalet él ur mén édan toul er foëu. Chomel e hra léh hou pizied én tachad e dastornet.

Groeit aveit er hlenüed-men er péh e hrér aveit en aral, dré dér guéh bep diü pé tér ér ; pé eüé reit tizén diar gran lin ardro dek pé pemzek bouteillad é korv pedér ér arnuigent.

Mar kavet ésoh rein d'hou lon ur purj, groeit ean él-men :

- 100 gram séné ;
- 40 gram aloéz ;
- 150 gram sulfat-soud
- 3 bouteillad deur.

hag é tei en treu de vad fonapl, mar dihoallet a rein bouid ré bront épad tri pé pear dé.

Bremen mignoné, me rei d'oh un ali ag er choéj : arriü é en termen de gas el loñned de vouitat ér méz ag er hreu. Souéhet a gavet treu ken huek arlerh biüans séh, hou loñned e zou én danjér a cherrein droug. Kéjet d'er guellan, hantér de hantér, er segal, er melchon get er foén. }Kresket de rein glazadur, mes a nebedigeu. Ne drohet d'en noz nameit er péh e vou rekis betag en dé arlerh de vitin. Ne gaset ket eüé hou loñned er méz d'er pradeuier kent ma vou saüet er gloéh. Bi-hanneit de rein deur d'el loñned a vezul ma tēbreint bouid glas. Elsé hui e virou dohté a cherrein klenüedeu perpet ésoh de barrat aveit de gas kuit.

L. O.,

a skol er beizanted iouank én Henbont.

SORBIEN

Pipi Garaud

Banbochetion santel Breih
Pédet aveidomb l...
(Loëis VEUILLLOT).

Pipi Garaud e oé banbochér, banbochér a vihan ha banbochér betag er marù. En ivaj ne viré ket neoah ma oé ur hristén mat, ur goas a galon hag ur jau labour d'en déieu divaneh. Sul ha gouil é vanboché ; a vitin é arriüé ér vorh hag é hé de getan d'en iliz de laret de Zoué n'en delé kint méuet. Goudé é hé de di Mari Kekah de gleuet doërieu ha neüéteu er vro ha de ivet ur blankadig deur benak. Tèr ér, pedér ér é chomé Pipi é tavarn Mari Kekah de laret kaer ha de zeurat é bironnen.

Distern e hré doh ti Marion ardro kreisté pe vezé gouli é ialh ha bar é sah. Ne houlenné ket balé doh tioélded en noz. Ne oé ket ma oé flat, nann : hardéhoh e oé doh en dé. Abuz, bugulion-noz, kannerézed-loér, ne valéant ket doh en dé ha forh é poén a ou havet ne oé ket.

Ber e oé en hent, mes hir amzér e riké eit er gobér : nen dé ket berpet ag en eañnan geton ha predegeu bras en doé de spizein d'en dud ha d'er gué e gavé ar é hent.

Hag, open, doujein e hré a gavet er person. Liés e vezé hennen é valé tro-ha-tro d'er vorh é tennein doh é bédenneu. Un den mat e oé, ne faut ket laret, mes kas e hré de Bipi. Ne hellé ket ankoéhat un tam gourdrouzaden en doé kaset arnehon, open er guéhieu aral, ur sul men doé Pipi, é tibouk dohton, fariet én é gonzeu eit bout digoret é veg ré fonnabl. Laret en doé : « A ! en Etru Doué ! *Bonjour*, en Etru Doué... » Mes get amzér alken en doé refélet mat : « A ! pas... ur béleg é ! *Bonjour*, Etru Person... » Mar oé droug — ha Pipi ne grédé ket — ne oé ket ataü bras, hag alken trouz bras en doé kaset er person arnehon diar er fariaden-sé. Un dra aral en tenné hoah d'er gér ken abret : Pont-en-Azen, ur pont ar ur hoah a dri troeted, tostik tra doh é di. O ' krénein e hré é chonjal énon. Nen doé ket biskoah na guélet na kleuet nitra, pas reih mat ataü ; mes donet e hré én é ben rah lavareu er hornad diar er putrol pont-men, ha gobér e hrent dehon hirisein péi kent

ma tigoché geton. Pipi Latira (un tad banboché aral) en doé kavet en diaul anont ha, bihan dra open, é oé oéit geton. Pipi Latira nen dé ket dén flat, ha neoah ne ven ket mui, ne vern aveit petra tremén diar Pont-en-Azen. Ha Pipi Garaud e gredé kement-sé él ma kredé er peh e laré é berson. A houdé pelzo nen devehé ket fiet memb doh en dé huchal de Verloré (1) saillar ar er pont Guéharal, a pe oé iouank ha liant, deit én tu-men ag er pont d'er gér, doh goubanner-noz, en doé ean goulennet diù huéh. Rak gouiein e hré, nen da kef anehon érank en dervet huchaden. Mes nen doé ket ean goulennet tèt guéh, hag alkent en doé staget é Pipi ur rêvrad eun ker bras ma nen doé ket gouiet spís mat mar en doé guélet pé kleuet un dra benak. Chetu perak Pipi Garaud e gredé bout dén fur é fistal en davarn doh kreiz en dé.

Memb ar greiz en dé ne oé ket ré fiér a pe zigoché get er boh pont-sé. É arriù étalton é teuhliné é joenté é zehorn, é skoé *baa* ! *baa* ! ar é galon hag é tibuné ur lostad pédenneu eit bout miret doh pep droug ha pep goalen : « Pardon, pardon, men Doué... » hag e tasonné geton é galon édan en taulen. « Pardon, pardon, hou pet truhé dohein. Un dén santél on mé ; miret mé doh pep droug ha pep goulén. Pardon, men Doué. Akt a gontrision... Pardon, men Doué, a greiz kalon e houlennan genoh, rak ma oh un Doué mat ha karantéus ha mé un dén mat ha fur... Pardon, men Doué... »

Pipi Garaud, pen doé elsé patéret hir ha pël, é sauté, é hré ur sin er groéz bras él *bonheur* Kervotéz, e geméré é rondon, hag é hé en ur sailladen en tu ral d'er pont hemb lakat troed erbet anehon.

En tu-men ag er pont d'er gér, Pipi é oé joéius é galon, ha ritual e hré kentéh eit dianvézein é leuiné, hag é hé d'er gér én ur son sklintin : *A pe oen mé bihan*. Joéius e vezé é galon en achimantag en dé.

..

« *Maianna* ! me moéz *Maianna* ! ne houiet ket ? Iar Mari Kekah en des doet bamdé er suhun devéhan ! Honeh e zou ur iar, ia honeh e zou unan ! Un dousén em bou ag en uieusé aben disul. Ret e vou d'oh laret d'hou iér goulén gorein. A ! pas, pas ; hou iér-huél ne houieint ket gorein uieu sord-sé, ou hohonnein e hreint. Iar Mari Kekah ou gorou. Honeh e zou ur iar ! Get ur rumad iér sord-sé, é teemb de vout pinük él markiz Saterdor ! »

(1) En diaul.

Azéet é Pipi doh taul, é chudellad adal dehon. Nen da ket don abarh ; hé dabourantein e hrei él er sulieu aral betag er ternoz. E voéz er gouï reih mat, hag alkent bep sul é aléj é véren eit miret dohton a dabutal. Hag é ma Pipi é laret d'è voéz doé réieu ha ne détedeu kleuet geton é ti Mari Kekah. É voéz Marianna ne hra ket vann erbet, ne eilgír ket anehi hag a houdé pelzo ne dér ket mui. « Nitra ataù ne hrei dehon chanj a vuhé, e lar hi liés d'hé mam ; er guellan e zou er lezel é unan de gas é ben hag é gory. » Ha Pipi ou hasé braù.

« *Maianna* ! me moéz *Maianna* ! Mari Kekah nen dé ket koutant ag en eutru kuré abalamor m'en des kaset trouz er milin-men arlerh en tavarnonrézed e ra de ived épad en overenneu. A ! guir e laré en eutru kuré neoah. Mari Kekah ne houï ket hoah laret en overen deustou mé ma plah fur ha fin. Ia guir e laré en eutru kuré. Er huirioné de beb unan. A hendaral Mari Kekah e zou ur voéz vat ; hañni aral nen des ur galon eltí. Ou hanañein e hran rah : Jekion Pepoul, Matoch Kabot, Fanchon Mouzen. Ama, hañni né dosta de Vari, o ! nann, en tazeu ! Un *dem-kamo* em es bet geti er mitin-men. Mari Kekah e zou ur voéz, ia honeh e zou unan, él hé iar !... »

Hag é talhé Pipi de varbotad elsé diar en ol dreu betag kreiz anderú, ken ne gleué er hloh é tinsal d'er gopereu. Aben kaer nezé é sauté é keméré ur livr, deustou ne houie ket lén, é tenné ur chudellat chistr eit glubein en « orglézeu » hag é hé ér méz en ur laret : « Damb de gañnein er gopereu, son e hra er hloh dehé. »

Chetu Pipi azéet a fourch ar skaliér garh é liorh adal d'è dí hag é kañnein a voéh ihuél, un tammig dizolhet d'en ivaj, ar don er salieu bras, kerklous pé guel eit person erbet :

Manné pékat... manné pékat... Diù huéh, tèt guéh ha dek eüé é sonnè doh er memb girieu. Abil e vehé bet en hani en dehé bet konprennet é latin ; mes Pipi e laré él ma houie. Ne oé ket bet ér skol anehon ; kenevé-sé, e laré ean liés, mem behé groeit ur person, mé, hag un tad kañnour eüé.

Dré bep diù huéh é huché d'è voéz : *Maianna*, lo ! deit ta d'è ziskan dohein, donet e hra er ber hanal d'ein-mé, dam ! é son me unan. A ! bé ! er merhed-men n'ou des chet tam karanté erbet anehé doh en Eutru Doué ; ama n'er harou mé én ou léh : « *Mal bras é d'oh méouar*... A pas ! A pas ! Saterdor ! n'en dé ket elsé é ma :

Mal bras é d'ein péhour...

BIM-BIM HUM GOL

Er heh Bim-Bim e cheleuas,
Doh konzeu lorbus er Judaz ;
A houdé-zé, n'arsaüas ket,
A héli fal gompagnoned.

Er blijadur-men, ar en doar,
Haval é, nen des chet hé far,
Pen dé guir é krol é huélér,
En dud, goah eit er hihier.

EN TAVARNEU

Hantein e hré en tavarneu,
Krollou, festeu ha bobanseu.
Allas ! guéharal er guellan,
Bremen é ma sur er fallan !

Arlerh en dans, ou des schet :
— « Tavnouréz, bean digaset
« Taseu, boleu, er guellan guin,
« Ha chistr bouteill ha likeur
[fin ! »

EN DANS

Ataü er hetan ér bobans,
Er hetans é komans en dans.
O mem bredér, nag un dra dol
Guélet er hihier é krol !

Er chistr e bas a gartadeu,
El en ur greill, dré ou gougeu.
Mes pe gomans tuemmet d'er
[pen,
Pep hani e lar é soñnen.

Kah ha kahéz des hum choéjer,
Hag a vréhad é mant kroget ;
Ou losteu tronset ar hou hein,
Saillal e hrant a blom d'er lein.

Cheleuet, na kaeret muzik !
Lod e gri : « *Viv er Républiq !* »
Lod aral : « *Viv Napoléon* »
Lod : « Kaset ean en diaüf
[geton ! »

Héjal e hra ol er pilleu,
Tarheïn e hra er hoh voteu,
Troéïn, troéïn e hrant, ha troéïn
[ken drol,
Ma lareheh : « Sur é mant fol. »

Ne gleuér mui méit touiereh,
Malloheu ru ha sakrereh,
Kent pèl é saü er foetereh,
Tauleu kri-forh ha bèkerekh...

Grifal e hrant a bouiz ou fen,
En ur vékal un pen soñnen ;
Er binieu hag er soñner
E zalh en dans tré ma karér.

Arfleuët ind dré er golér ;
Ne hanaüant na brér na hoér.
Tarheïn e hra er bouteilleu ;
Er guér e strimp doh er penneu !

(De ganderhel.)

EIT MIZ MARI

EN INTRON VARIA A REMENGOL (1)

E eskobti Kerné, ér léh mé ma bremen baé Doarnenez, é oé gueharal ur gér forh vras hanüet Is. Ur vangoér ledan hag ihuél, get skluzeu hoarn, hé dihuenné doh er mor. Er gér-sé ne vezé guélet get er rô pinüik méit divergondaj, goal skuir ha fallanté. Gralon, roué Breih-Izél, e oé nezé é chom ino, ha liés mat e huanüadé ar dirolereh Is ha buhé divergant er brinséz Ahéz, é verb, get en noblans iouank ag er vro.

Er memb amzér é vité é Breih-Izél deu apostol santél, ou deu mignon de Zoué : Sant Korantin ketan eskob Kimpér, ha sant Guénolé, ketan abad Lanndeveneg. Predéget ou doé mar a huéh ér gér a Is, ha gourdrouzet er roué Gralon én arben ag er fallantéieu e vezé groeit bandé é paléz é verb iouank. Mes er roué, dinerhet dré en oed, nen doé ket mui gelloud erhoalh eit féheïn kement a zirolereh.

Doué e chuéhas neoah é huélet Is ken aheurtet én hé féhedu hag e hras de houiet d'é vignon Guénolé é vezé béet kent pèl er gér-sé get er mor.

Kentéh Guénolé e bignas ar é varh hag e ridas de gér Is. Engorto e oé a zistroein koah a ziarnehí bréh en Eutru Doué. Mes allas ! achiü e oé amzér en druhé hag er vadeleh. Ben me oé deit en abad santél, ardro hantér-noz, é oé digor skluzeu Is, hag er mor é torimellat get un trouz blaouhus, ha tud ha tiér. Guénolé ne hellas soveïn méit Gralon é unan.

Kér Is, kollet é. Avel Sodom, Gomor ha Babilonn, hiniü er mor e ruill drestü.

De saü-heaul, Gralon e oé pignet get Guénolé ar lein er Mañné-Hom. Ean e daulas a ino ur sel truhéus ar é lerh ; hag, ér léh ma oé er gér a Is, ne huélas méit mor Doarnenez. Koéh e hras ar é zeuhlin aveit trugèrèkat Doué en devout sovet dehon é vuhé.

Pe saüas a ziar é zeuhlin, ean e huélas é lugerneïn doh en heaul, Rumengoleu, pé mén ru er golen, ar behani é vezé lahet éleih a dud vras ha pep miz ur hroédur doh er vronn. Béet én é zareu,

(1) Tennet à Livr Bugale Mari.

ean e saüas é zeulagad d'en Néan hag e laras d'é vignon santél :
« Ar er mén ru hont gloestret d'un doué didruhé, mé e hrei seüel
un iliz kaer d'er Huerhiéz ; hag ér léh ma chuillér er goed de
Deutatez e chuillou Mam er guir Doué hé gréseu ar Vreih-Izél. »

Gralon e zalhas d'é gonz. Gobér e bras seüel un iliz d'en Intron
Varia a Remengol, ha bet en doé er joé d'hé guélet brudet bras ér
pear horn a Vreih-Izél. Bourein e hré é vonet dehi get é vignon
bras de bedeïn Mam Doué eit é bobl. Hag, en ur verüel étre divréh
sant Guénolé, é Lanndeveneg, ean e genigas é ineañ de Zoué en ur
laret get konfians :

Intron Varia Remengol
Miret ind rah ha mé d'hum gol !
Pedet eidomb hou Mab Jezuz
Eit ma veemb genoh eurus.

*
**

Pemzek kant vlé e zou mé ma marü Gralon, ha hoah en des
chonj a ou roué koh hag a é vignon sant Guénolé, er Vreihiz per-
pet tud a fé hag a galon. Pe hanaüehent guel istoér ou bro kaer, é
huélet baé Doarnénez, Manné-Hom, Lanndeveneg, ha tour ihuél
iliz vraü en Intron Varia a Remengol, pen dehent, de sul en
Drinded, de bardon Remengol, ind e larehé, en dar én ou deula-
gad, én ur gerhet get respet ar doar ou Sent ha ou Rouañné :

Braset burhudeu e zou bet
Amen én amzér treménet !

Bras é hoah er burhudeu e bra hiniü Intron Varia Remengol é
kevér er Vreihiz, drest pep tra é kevér er berhinderion e za bamdé
d'hé guélet, liés a ziabél, ha mar a unan diarhén hag a gory roched.
En enevaded dilézet, er heh intanvézed, er beurerion nuah, sou-
darded Breih-Izél é kreiz en tan ag er brézel er varteloded ar er
mor é kounar, ol er ré poéniet a gory, a galon, a spéred ; ré én
dizanspoér, réral én danjér ; en ol, pen dint tost de verüel, en des
chonj a ou Mam vat. Lan a fians én hé madeleh, liés e larant dehi
get karanté :

O Guerhiéz vat Remengol, patronéz Breih Izél
Pedet aveidomb hiniü a pe rékamb merüel !
Pedet aveit Breih-Izél, aveit er Vretoned
En des hou karet, hou kar, ha hou karou perpet

A. CHATTON,
(Laket é brehoneg Guened get en E. Stevan.)

V

ROL

er girieu diés de gonpren hag e gavér é **DIHUNAMB**

BAÉ = baie.	KOROL = danser.
BEUNEK = sombre.	SKLUZ = écluse.
DIARHÉN = sans chaussure.	SKBUADEG = concours écrit.
KEVÉREHEH = concours.	STERN = cadre.
KEVÉREIN = concourir.	STERNEIN = encadrer.

Kevredigeh Broadek Breih

Skriüadegeu eit er blé 1906

Chetu rol er skriüadegeu brehonek saüet get K. B. B.
eit er blé-men :

- 100 livr prim eit er vraüan guerzen brehonek ;
- 100 livr prim eit er vraüan soñnen brehonek ;
- 50 livr, 40 livr ha 20 livr prim eit er tri péh-hoari brehonek
braüan saüet ar Istoér Breih pé ar en dra aral hag e
sel hur Bro ;
- 25 livr, 15 livr, 10 livr ha 10 livr a prim, d'er pear lihér
braüan hag e vrudou Breih en ur ziskoein é ma un
devér aveidomb derhel sterd d'hur iéz, d'hur guske-
mañt ha d'en treu aral. (Nen des nameit en dud
iouank adal 10 vlé betag ur blé arnuigent hag e hel
labourat eit er skriüadegeu-men).

Kas el labourieu érauk er bemzek a viz Gourhelén, d'en E.
L'Estourbeillon, Renér K. B. B. ar dachen en Eskobti, é
Guened.

Ni e zigas chonj, ar un dro, d'hul lénerion ha lénerézed é
hellant hum lakat ér Gevredigeh-sé én ur gas ou hanu ha uigent
real d'en E. L'Estourbeillon pé d'en E. Mellag, trézolér K.
B. B. é hurü *Dibunamb*. Un devér é, bremen muoh eit
biskoah, aveit er ré e hel ataü, hum lakat ér Gevredigeh-sé en
des groeit déjà kement a vad d'hur Bro.

Livreu Neùe

É brehoneg

En Ervren hag er Rozen

Kan-êred sañet get *Loeiz Herriou*, en inour d'en E. ha d'en E. Guillerma (get deu borteled kaer, ar baper fin), 10 blank er pêh dre er post e bureu *Dihunamb*.

Mé lodies bretonnes

Recueillies à la campagne par MM. l'abbé Guilleron et Loeiz Herriou. (Galleg ha brehoneg). Er livr-sé e kavér tonnieu ha sonneteu brehoneg, ag er ré vrañan, dastumet ar er mézeu, e bro-Kernel hag e bro-Guened.

Loeiz Herriou en deslakeit el livr-sé er choñ ag er sonneteu en des groeit pe dastumet.

Ol er ré e gar tonnieu, ha sonneteu kaer hur bro e boulegnon el livr-sé get en E. David, marhadour-muzik, e Kimpér, 8 real er pêh dre er post.

DONÉZONEU

Kaset de « Zihunamb » get e vignoned,
Breihiz ha Breihadézed vat

(Kandath)

EN DUCHENTIL :

Audig, a Bloermeil, 8 r. ; abad Evannou, 20 r. ; abad Er Gal, a Lokmikélig, 2 sk. ; abad M. Buléon, a Huened, 20 r. ; abad Er Guéhenne, person Kerenireh-en-Oriant, 20 r. ; E. Berthou, Barli, e Pariz, 8 r.

(De ganderhel).

Inour ha trugéré d'er ré-zé.

Deit omb de ben, dre torh klab, a gavet un nebed nivérenneu koh a *Zihunamb*, ré ag er blé-treménet

El mé ma diés bras ou havet bremen, ni e huerhoñ ur bléad aneché tre ma hur bou (6 nivéren dispak) :

8 real d'hun homenanderion,

10 real d'er véral (Hemb mizeu dre er post).

Chom e hra hoah un nebed nivérenneu dispar ag er bléad treménet a *Zihunamb* (4^{voe}, 5^{voe} ha 6^{voe} nivéren) : er ré e fallou dehe en desout aneché n'en dou namcit kas d'emb un tinbr a zeu vank aveit pep nivéren.

Kerhet de Bariz

Pébig hoari sañet get *LOEIZ HERRIEU* aveit er skolieu. 6 blank er pêh ; 8 real en dousen (hemb mizeu dre er post.)

E guerh e bureu *Dihunamb* ; e ti en E. Le Bayon, livrou, ru er Morbihan, en Oriant hag e Loguneh e ti en J. Guillon, livrourez, tachen Sant Salvér.

É Bièr di en Alzas

(BRASSERIE ALSACIENNE)

É borh *KEUEN*, dre Testel (Morbihan)

lun gavou biér huek, marhadmat ha feinet érank bout silet.

TIER-GUERH : en Oriant, 7, ru Fénélon ; e Guened, 1, ru Thiers ; en Alré, 4, ru er Padé ; e Sarhañ, ru Poul-Monah ; e Kimpérle, ar hent Kimpér.

A pe iet en un davarn, goulnnet *Biér Keuen* : hennec e en huékan d'ivet ha vad e hra.

TI ER CHEMINAL BRAS

(Sañet a houdé er 14° 1872)

Ol en dud a ziar er méz e ia de bremen ou zeu de di er vredér

CORBIÈRE

Ru Hoche (étal kazern er Soudarded) ÉN ORIENT

Kavein e hrer inou : *GUSKEMANTEU* : A BEP SORT : *Mihératj*, *Gloanaj sel*, *lèn koarh ha koton*, *gloan mérimoz ha mollon*, *flanet*, *jilteu-jiboés*, *chaleu* ; *MERSEREH*, *VELOUZ* ; *Plu*, *gloan ha ran eit guleñeu* ; *ha kement dunné e zou*.

TI *Corbierre* e huerh *DANNÉ AG ER HETAN* eit gobér guskemanteu giz er vro ha neoah e vé *MARIADMATOH* en treu inou eit e léh aral, *Er quellan digemer e hrer ag en ol*.

TUD EN TI E GONZ BREHONEG

LIVR BUGALÉ MARI get pedenneu d'er *Huerbiéz* ha *histoérieu gaer*, groeit get en E. Chatton, chanoén a Eskobti St-Briek, ha lakeit e brehoneg Guened get en E. Iouahn Stevan, 442 pajen, get ur skeden vrag, liuet.

Livr bugalé Mari e zou er brañan livr de lèn épad miz Mari.

Er livr sé e vou kaset d'er ré ag hun homenanderion e gasou 7 tinbr a dri blank d'emb. (Distaullet e vou d'er ré e boulenou pomp de nebetan).

EMBANNEU

Er *linennad* embann e goust 5 plank Er *bajennad* embann e goust 20 livr : un hantér pajennad 11 livr, hag ur hart pajennad 2 skouid. Eit ur bléad embanneu é vé distalet ag er hart.

ÉN APOTIKÉREH KREIZ KÉR

(Pharmacie Centrale)

(Ti **RENOULT**, ker)

61, ru er Morbihan (ru en Iliz) ha ru des Colonies én ORIENT
dalhet dré en E.

J. BELLEISSUE

APOTIKER AG ER HETAN SKLAS A SKOL VRAS PARIZ
é kaver drammeu, lezeuaj, ha remedeu a bep sort eit en dud hag el lonned. En dud a ziar er méz e ia gozik rah d'en ti-zé de glask ou zreu, rak ma vé digeméret mat ha chervijet mat en ol.

En Apotikér e houi konz brehoneg

ASURANSEU ENEP D'EN TAN

Peré ré é e zou er guellan ?

Rah en dud e houi penaus en asuransou « **Mutuelles** » e zou élelh guel eit er ré e gemér bep plé primeu (Compagnies à Primes fixes). Chetu perak eñé e huelér kement a dud é vont ér « **Mutuelles** ». Er « **Mutuelles** » n'ou des chet de béein bep plé lod a ou amerh d'er ré e zou lodék enné el en « **ASURANSEU GET PRIMEU** » ; marhadmatoh ind deustou mar dint neoah ken sur.

E mesk er ré huellan ag er « **Mutuelles** » é ma er

MUTUELLES DU MANS

saüet ér blé 1828 ; 20 ha 30 o/o e gemérant nebetoh eit er réral
Chetu amen, é ber girieu, é pé stad e ma er gansortereh-sé :

533.578 kansort. Madeu asuret : 6 miliar 121.767.334 livr. A houdémen dé betsaüet **177.235** ré losket e zou bet péiet dehé **33** million, **827** mil, **657** livr, aben hag abéh, hemb marhatat.

5 milion ou des a kosté ; **10** milion, eit ou miret doh er goalchans.

Kerhet de huélet pé skrituet d'en Duch : De Torquat, é Guened ; de Gouttepagnon, én Orient ; Berthelot de la Glétais, é Ploermel ; Robert, é Pondi, hag e zevizou d'oh petra gobér.

Mersereh ha Gloannaj

É ti en E. J. ER PAN

73, Ru er Morbihan (étal en Iliz) é kaver de brenein : Velouz sei ha koton ; Brodereh ; Seiennou ; Mannegeu ; Moucheten-goug ; Bonneteu ; Keiniérieu a bep sord hag en ol mersereh ha gloannaj e vé dober én un ti.

Tud en ti e gonz brehoneg

EN TOKEU GIZ ER VRO

A di A. MINIAOU

24, rue des Colonies, én Orient

E zou er ré huellan hag er ré marhadmatan.

Er ré-zé en des bet er prizieu ketan én « Exposition universelle » a 1900.

En etehour : Stén LE BAYON

Mollet é ti en E. LE BAYON, 69, ru er Morbihan, én Orient